

условия, които, за нещастие, у нашия народъ не сжществуваатъ. Вратата на нашия общественъ животъ зѣять и въпроситѣ, които е изработило човѣчеството въ продължение на вѣкове и които нашиятъ народъ е проспалъ подъ петитѣ на азиатскитѣ варвари, влизаятъ въ нашата общественна кжща заедно съ вѣтъра и заедно съ него излизаятъ, безъ да оставятъ каква-годѣ диря въ нашето безисходно робско положение. Народътъ притиснатъ и нравствено, и материално, не обръща почти никакво внимание на това, що произхожда около него; оре своята облѣна съ кръвь и съ сълзи земя, и едва ли счита себе си за нѣщо по-горно отъ своя добитѣкъ. А ако понѣкога и да се появява у него стремление да излѣзе отъ това скотско състояние, то това стремление се не простира по-нататѣкъ отъ онзи инстинктъ, по който и волътъ желае да строши хумотѣтъ, и птицата да изхвъркне изъ кафеза, и рибата да изкокне изъ мрѣжата.

Разбира се, че при такова едно безотраднo положение на нашия народъ, длѣжността на всѣки честенъ и способенъ патриотъ е да се поддържа и да се развива тоя инстинктъ. Но въ това отношение нашитѣ цариградски патриоти и журналисти изпълняватъ ли своята длѣжностъ? Колкото и да е прискрѣбна нашата присжда, ние ще отговоримъ отрицателно. Цѣло половинъ столѣтие вече става, откакто ние броимъ епохата на нашето възраждане и при всичкия видимъ прогресъ въ образованието и въ развитието на извѣстна една частъ отъ народа, ние, при всичкия си оптимизмъ, не можемъ да забѣлѣжимъ рѣшително никакво олучшение въ неговия многострадаленъ животъ. Коя е причината на това? Причината е тая, че както за всѣка една личностъ отдѣлно, така и за цѣлъ народъ, въобще, прѣди всичко е потрѣбно такова едно условие, което човѣчеството нарича свобода и за което у насъ даже е пролѣяно не малко количество кръвь и мастило. А ако е това